

Юлія Хоць

(14 р., Гімназія №1, м. Лохвиця, Полтавська обл.)

Не сумуй

(скорочено)

* * *

В кімнатній тиші вже якось звично скрипнули двері.

– Привіт, мамо! – не відриваючи погляду від роботи, мовила дівчинка.

Молода жінка причинила за собою двері і пройшла до підвіконня:

– Здрастуй, доню, – сказала вона з теплою усмішкою, пестячи дитину в барвистій хустинці по голівці. Потім заглянула до альбому, ще раз посміхнулася і заходилася розкладати гостинці на столику біля ліжка та хазяйнувати в палаті.

– Як називається твоя сьогоднішня картина? – через кілька хвилин спитала мама.

– Я малюю дорогу до замку снігової королеви. Невже ти не здогадалась? – З цілковитою дитячою серйозністю відказала мала художниця.

– Так-так, звісно, – погодилась мама. – Але ж хіба снігова королева не зла чаклунка?

Дівчинка на мить спинилась і відірвалася від свого заняття. Її личко виражало цілковите здивування.

– Та то ж тільки в казці, мамо. Хіба ж може таку красу створити зла чаклунка? – Дівчинка торкнулась долонькою віконної шибки, вказуючи на зимовий пейзаж на вулиці.

– Яка ж ти в мене все-таки розумничка, – погодилася мама і обійняла доньку. – А зараз відклади, будь ласка, ненадовго свою роботу. Час до лікаря...

* * *

Ігор сидів у лікарняному холі, чекаючи, доки мама вирішить усі бюрократичні питання і він нарешті зможе пройти тут курс реабілітації. Звичайно, він і сам міг би цим зайнятися, але мама наполягла. А він більше не смів їй перечити. Не міг та й не хотів. Одного разу він уже наполіг на своєму і ще ні на мить не пошкодував про своє рішення. Шкода було тільки мамі, для якої звістка про добровільну участь сина у бойових діях стала першим тривожним дзвоником. Так, він доброволець. Він полишає навчання в університеті, щоб допомогти таким, як і він сам, хлопцям і чоловікам захищати свою країну. Потім була важка розмова з мамою, підготовка до від'їзду, мамині почервонілі очі і запах заспокійливого в квартирі. Згодом – прощання, сльози, обіцянки. Тоді – нечасті дзвінки, короткі розмови, слова, що запевняли: «Все буде добре, мамо». І раптом – тривожна і страшна звістка

про синове поранення, і знову запах заспокійливого, тільки цього разу інтенсивніший, збори, дорога, хвилювання, і ось нарешті він – поранений та все ж живий, тільки якісь чужі і недоречні слова лікаря: «...ногу врятувати не вдалося».

Зараз здавалося, що все те було в якомусь далекому житті та й узагалі з кимось іншим. Про те, що все пережите справді сталося з Ігорем і його мамою, нагадувало тільки синове каліцтво та якесь ураз змарніле мамине обличчя і її сумні очі. Хоча сам хлопець теж змінився – риси обличчя загострилися, а погляд став якимось глибоким і байдужим. Він усе ще пам'ятав ті страшні хвилини, коли ладен був попрощатися з життям. Юнак бачив, як помирили його друзі й побратими, як згасала іскра в їхніх очах. Тоді ж таки, либонь, згас і його погляд. Ігор ще не звик до себе нового. Тіло було наче й не його. Не звик хлопець і до цього візка чи милиць. Ну ніяк не виходило. Чи, може, він просто не хотів до цього звикати?

Хай там як, та пекло, в якому довелося побувати багатьом українським хлопцям, назавжди лишає сліди не тільки на їхніх тілах, але і в душах. А пошрамовані душі лікувати значно важче...

Ігор сидів у лікарняному холі, примостивши свого візка поміж крісел для відвідувачів. На його колінах лежала розгорнута книжка, рядків якої він ніяк не міг зрозуміти, хоч і силкувався вже з півгодини. Думки юнака все ніяк не хотіли повертатися з лінії фронту, відволікаючи вдень і приходячи кошмарами вночі. Йому потрібне було відновлення. Реабілітація. Як зовні, так і зсередини. Зрештою, саме тому він зараз тут.

Остаточно зневірившись у своїй спроможності зосередитись над книжкою, Ігор згорнув її і став роззиратись довкола. Типова лікарняна метушня не віщувала нічого цікавого: медсестри, санітари, лікарі і пацієнти рухались кожен у своїй справі, створюючи хаотичний людський потік і притишений гомін. Дівчинку в барвистій хустинці Ігор помітив майже одразу, бо вона єдина на той момент прямувала точно до нього. Подолавши відстань між ними, мала всілася на крісло поряд з Ігоревим візком і підтягнулася до спинки, так що ноги перестали торкатись підлоги.

– Привіт, я Віра. А тебе як звати? – по-дитячому просто запитала дівчинка.

– Я Ігор, – радше для ввічливості відповів юнак, знаючи про нестримну цікавість усіх дітлахів.

– Я прийшла до тебе, бо помітила, що тобі сумно самому. Я знаю, як це, коли з тобою нікому погратися. Тому і прийшла. Хочеш, у щось пограємо? – авторитетним тоном заявила нова знайома.

– Та не сумно мені, – зніяковів Ігор. – Я просто... просто задумався, – хлопчина підшукував слова, щоб пояснити свій стан дитині.

– Про що? – прозвучало передбачуване запитання.

– Ну, про життя... і про... – почав було Ігор, а потім байдуже махнув рукою: ти не зрозумієш.

Дівчинка ображено надула губки:

– Чому це я не зрозумію? Я вже не маленька. Мені майже сім років, – аргументувала Віра і для певності показала хлопцеві сім пальчиків.

Ігор не знайшов що відповісти, та дівчинка продовжила говорити:

– Я знаю, що ти сумний, бо в тебе сумні очі. Не такі, як у мультиках, а справді сумні. Такі очі були у моєї мами, коли їй сказали, що я захворіла. І зараз вони в неї такі, хоч вона й старається усміхатися. Там, де мене лікують, у всіх дорослих сумні очі...

Ігор зніяковів, зрозумівши, що хворіє дівчинка не на звичайну застуду чи вітрянку. Він спробував поворухнутись, і книжка, що досі покоїлась забутою в нього на колінах, впала, потягнувши за собою плед, яким юнак прикривав свої ноги. Точніше, одну. Ліва ж закінчувалася загорненою штаниною на рівні коліна. Юнак ще більше почервонів і не знав, що сказати.

Тим часом Віра миттю скочила на підлогу, підняла впущену річ, подмухала на неї, немов та могла забруднитися на стерильній лікарняній підлозі, і подала книжку власникові. При цьому жодного остраху, здивування чи відрази в очах дівчинки Ігор не помітив. Юнак із вдячністю взяв книжку, і тихе «спасибі» ледь не зірвалося з його уст, як Віра заходилася дбайливо поправляти ковдру. Закінчивши з цим, дівчинка знов умостилася на кріслі поряд і всміхнулася. Чи то раділа з того, що допомогла, чи, може, всміхалася з іншої причини... Певно, в цьому і полягає одна із проблем цього світу: ми завше шукаємо причини для простої усмішки.

– Дякую, – нарешті промовив Ігор. Потім запала незручна мовчанка. Хлопець не знав, що й думати, не те, щоб сказати. Він досі не звик до того, що тепер зватиметься серед людей інвалідом, досі здригався від співчутливих і жалісливих поглядів.

Та дівчинку, здавалося, нічого не збентежило. Натомість вона першою порушила мовчанку:

– То через це ти такий сумний? – в її голосі не було співчуття, а лише щире дитяче здивування. – У мого дідуса теж так було. Але він ніколи не сумував. Він завжди посміхався, катав мене на велосипеді до річки, брав з собою до лісу, а коли я втомлювалась, то ніс мене на плечах... А ще ми з ним наввипередки на одній нозі стрибали від старої яблуні і аж до огорожі бабусиною квітника. А ще він щодня говорив бабусі, що любить її... – дівчинка полегшено видихнула, переповівши всі буденні подвиги свого дідуса.

Ігор лише дивувався з того, як не на жарт хвора дівчинка всіляко намагалася його розрадити. Звичайно, можна списати все на дитячу наївність, але ця свята простота справді оповідала істину. Дорослі часто скаржаться на те, що їхній світ занадто важкий і жорстокий, а тоді сумують за безтурботним дитинством. Отут, перед Ігорем, сиділо маля, чие дитинство повне не те що турбот, а боротьби за життя, і хтось усе ще посміє обізвати її наївною? Ця наївність – не що інше, як єдиний спосіб вистояти душею, поки бореться тіло. Бо якщо помережиться тріщинами те, що всередині, то й зовнішня боротьба зійде нанівець. Ми самі в силах змінити світ. Треба тільки пам'ятати, що для цього варто починати з себе.

Такі думки вихором пронеслися у свідомості Ігоря, руйнуючи його так старанно будовані барикади із страждань і непорозумінь з навколишнім світом. Уперше за довгий час хлопець усміхнувся своїм думкам. Із задуми його вивів ласкавий і трохи схвильований жіночий голос, що кликав: «Вірунько!».

Дівчинка роззирнулася, помахала ручкою в мамин бік, скочила з крісла і поспішила до неї. На півдорозі мала обернулася до Ігоря і кивнула йому, мовляв – «Бувай, не сумуй, ще побачимось!»

